

Datum

2022-01-03

Vår referens

Erika Pettersson

Planeringssekreterare

Erika.Pettersson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Granskning av stöd till idéburen sektor - föreningsbidrag m.m. STK-2020-1569

Sammanfattning

Stadsrevisionen i Malmö granskade under 2020 kommunstyrelsens, fritidsnämndens och kulturnämndens stöd till idéburen sektor (SR-2020-60), i syfte att bedöma om nämnderna säkerställer att stödet hanteras enligt gällande regelverk och att den interna kontrollen av detta är tillräcklig. Kommunstyrelsen angav i ett yttrande i mars 2021 vilka åtgärder som styrelsen avsåg vidta med anledning av de iakttagelser, bedömningar och rekommendationer som redovisats i stadsrevisionens granskningsrapport. Enligt uppmaning från stadsrevisionen ska kommunstyrelsen också senast den 21 februari 2022 inkomma med ett uppföljande yttrande med redovisning av de åtgärder som vidtagits under 2020-2021, samt vilka effekter dessa åtgärder haft i verksamheten. Föreliggande ärende redogör för dessa åtgärder.

Stadskontoret har upprättat förslag till yttrande i enlighet med vad som anförs i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till revisorskollegiet.

Beslutsunderlag

- Missiv - Granskning av stöd till idéburen sektor - föreningsbidrag m.m
- Fördjupad granskning Stöd till idéburen sektor - föreningsbidrag m.m
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210222 Granskning av stöd till idéburen sektor - föreningsbidrag m.m
- Kommunstyrelsens yttrande
- Beslut KS 210310 §75 med Särskilt yttrande (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220117 Uppföljande yttrande gällande stöd till idéburen sektor - föreningsbidrag mm
- Förslag till uppföljande yttrande

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-02-22

Kommunstyrelsen 2021-03-10

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-01-17

Kommunstyrelsen 2022-02-09

Beslutet skickas till

Stadsrevisionen

Avdelningen för intern ledning och stöd

Avdelningen för omvärld och näringsliv

Ärendet

Stadsrevisionen granskade under 2020 kommunstyrelsens, fritidsnämndens och kulturnämndens stöd till idéburen sektor (SR-2020-60), i syfte att bedöma om nämnderna säkerställde att stödet hanterades enligt gällande regelverk och att den interna kontrollen av detta var tillräcklig.

Revisionens sammanfattande bedömning var att ingen av de granskade nämnderna i alla delar hanterade stödet till idéburen sektor enligt gällande regelverk och inte heller säkerställde den interna kontrollen.

Stadsrevisionen uppmanade kommunstyrelsen att ge svar på vilka åtgärder som styrelsen avsåg vidta med anledning av de iakttagelser, bedömningar och rekommendationer som redovisades i granskningsrapporten. Av redovisningen skulle det även framgå när åtgärderna senast ska vara genomförda. Kommunstyrelsen uppmanades även att i ett uppföljande yttrande, senast den 21 februari 2022, redovisa vilka åtgärder som vidtagits under 2020 – 2021, och att redogöra för vilken effekt dessa haft i verksamheten. Kommunstyrelsen lämnade sitt första yttrande till revisionen i mars 2021 och föreliggande ärende ligger till grund för det uppföljande yttrandet.

Parallellt med att stadsrevisionen gjorde sin granskning, genomförde stadskontoret ett utredningsarbete gällande förvaltningens hantering och beredning av bidragsansökningar. Utredningen gav förslag på en ny process för att hantera dessa ärenden på förvaltningen, och belyste i allt väsentligt samma utvecklingsområden som stadsrevisionens granskning. Som ett resultat av de båda utredningarna har stadskontorets arbete med bidragsansökningar intensifierats och utvecklats under 2021. Bland annat formas just nu en central samordnings- och kvalitetssäkringsfunktion (en beredningsgrupp), standardiserade ansöknings- och uppföljningsmallar samt ett ökat internt samarbete mellan avdelningar och enheter för att öka likvärdighet och kvalitet i beslutsunderlagen.

Merparten av de så kallade MINT-ärendena kommer från och med 2022 hanteras direkt hos respektive ansvarig nämnd. Den förändrade strukturen bedöms avhjälpa problemet med avslag på tjänstepersonnivå, vilket stadsrevisionen uppmärksammade kommunstyrelsen på i sin granskning.

I samband med att kommunstyrelsen lämnade sitt första yttrande till stadsrevisionen gavs stadskontoret också i uppdrag att revidera kommunstyrelsens principer för bidragsgivning till externa verksamhetsutövare. Det reviderade förslaget (STK-2021-1081) skickades i oktober 2021 på remiss till berörda nämnder, med svarstid senast den 1 februari 2022.

Identifierade brister i kommunstyrelsens hantering

I stadsrevisionens granskningsrapport beskrevs kommunstyrelsens avvikelser röra dels krav i kommunfullmäktiges regler och riktlinjer (*Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor*, KF-2019-0425) avseende stödmottagaren, dels krav i kommunstyrelsens egna principer för

bidragsgivning (STK-2016-216). Övriga brister i kommunstyrelsens hantering rörde bland annat avsaknad av revisionsberättelse, justerat årsmötesprotokoll samt kvitton/fakturor. Stadsrevisionen bedömde att avvikelserna riskerade leda till såväl ekonomisk förlust samt förtroendeskada.

Sammantaget rekommenderade stadsrevisionen kommunstyrelsen säkerställa att:

- Ekonomisk redovisning från stödmottagaren är komplett och aktuell.
- Uppgift finns om att stödmottagaren inte har förfallen skuld hos Skatteverket, Malmö stad eller Kronofogden.
- Aktuell revisionsberättelse begärs från stödmottagaren.
- Det finns rutiner för bedömning av om stödmottagare är i överensstämmelse med de demokratiska värderingar som Malmö stad står för.
- Stödmottagaren årligen inlämnar justerat årsmötesprotokoll eller motsvarande.
- Stödmottagare som hyr egna lokaler har aktuell och godkänd brandsynskontroll.
- Stödmottagare har kontrollerat registerutdrag för ledare som arbetar med barn i annan verksamhet än skola och barnomsorg.
- Det av ansökan eller på annat sätt tydligt framgår om verksamheten har fått eller ansöker om bidrag från flera nämnder inom Malmö stad.
- Ansökan tydligt kan härledas till Malmö stads budgetmål.
- Bidrag inte ges under en tid som är längre än två år.
- Det i samtliga beslut om beviljat stöd tydliggörs att beslutet kan återkallas m.m. under vissa förutsättningar och att det tydliggörs vilka dessa förutsättningar är.
- Kvitton/fakturor i högre grad begärs för kontroll av vad utbetalda bidrag faktiskt används till.
- Tidpunkt för uppföljning alltid fastställs i beslut om stöd.
- Beslut om avslag på ansökningar om stöd fattas av kommunstyrelsen eller dess arbetsutskott.
- Tydliggöra hur återrapportering ska ske av utbetalade bidrag.

Intern process på stadskontoret

Stadskontorets ledningsgrupp beslutade under våren 2020 att genomföra en översyn av förvaltningens och kommunstyrelsens hantering av bidragsärenden. Utredningen gjordes parallellt med stadsrevisionens granskning och återrapporterades till stadskontorets ledningsgrupp i december 2020. I utredningen gavs förslag på en ny arbetsprocess för att komma tillrätta med de avvikelser och brister som identifierats. De mest centrala delarna av den nya processen föreslogs vara att en central beredningsgrupp skulle tillsättas med syftet att kvalitetssäkra stadskontorets process och beslutsunderlag gällande bidragsansökningar, samt att ta fram och implementera gemensamma standardmallar för ansökan och uppföljning.

I föregående yttrande till stadsrevisionen angav kommunstyrelsen att ovan beskrivna arbetsprocess skulle implementeras under våren 2021, och att förväntade effekter var ett mer enhetligt beslutsunderlag som på ett bättre sätt än tidigare uppfyllde de regler och riktlinjer som finns för Malmö stads stöd till idéburen sektor. Ökad likvärdighet för berörda stödmottagare bedömdes också kunna bli en viktig effekt.

Stadskontorets ledningsgrupp har under 2021 beslutat att ansvaret för att leda och sammankalla beredningsgruppen ska ligga på avdelningen för intern ledning och stöd. Det blir således också här det övergripande ansvaret för att kvalitetssäkra beslutsunderlag utifrån befintliga regler och riktlinjer ligger. Beredningsgruppen formeras just nu, och funktionen bedöms kunna påbörja sitt mer operativa arbete vid årsskiftet 2021/2022. Förväntade effekter av insatsen bedöms på samma sätt som tidigare, men eftersom processen försenats och funktionen ännu inte är helt på plats kan inga faktiska effekter redovisas i dagsläget. Att processen senarelagts beror på ett flertal faktorer, men framförallt beror det på att framförhållning om förändrad rutin gentemot externa parter bedömts nödvändig.

Revidering av kommunstyrelsens principer för stöd till externa verksamhetsutövare

I samband med att kommunstyrelsen lämnade sitt första yttrande till stadsrevisionen gavs stadskontoret också i uppdrag att revidera kommunstyrelsens principer för bidragsgivning till externa verksamhetsutövare. Det reviderade förslaget (STK-2021-1081) skickades i oktober 2021 på remiss till berörda nämnder, med svarstid till den 1 februari 2022. När nya principer är fastställda förväntas detta kunna bidra till en än mer likvärdig hantering av bidragsärenden på stadskontoret. Reviderade principer förväntas kunna ge ett bättre stöd till såväl kommunstyrelsen som handläggare på stadskontoret vad gäller prioriteringar och inriktning, och förväntas också kunna tydliggöra kommunstyrelsens roll som bidragsgivande nämnd i relation till både externa verksamhetsutövare och andra nämnder och förvaltningar.

En av stadsrevisionens rekommendationer handlade om att inte bevilja bidrag i mer än två år. Rekommendationen gavs mot bakgrund av att kommunstyrelsens befintliga principer för bidragsgivning inte medger stöd mer än i ett projekts uppstartsfas (vilket satts till två år). I praktiken har denna princip inte alltid efterföljts, vilket kan förklaras av att många av de bidrag som beviljades under de dåvarande utskotten nu överförts till kommunstyrelsen och därmed anslås medel ur kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar, vilket är det anslag som principerna är gällande för. I sitt tidigare yttrande till stadsrevisionen angav kommunstyrelsen att ett arbete med att se över långvariga stöd och överföra dessa till kommunstyrelsens anslag för stadigvarande bidrag och medlemskap skulle göras under våren 2021. Ett sådant arbete har genomförts och flertalet mer stadigvarande verksamhetsbidrag har överförts till anslaget för stadigvarande bidrag och medlemskap, med effekten att efterlevnaden av befintliga principer ökat. Samtidigt föreslås ingen motsvarighet till den så kallade tvåårsregeln i det reviderade förslaget till principer för kommunstyrelsens stöd till externa verksamhetsutövare.

MINT

I kommunfullmäktiges budget för 2020 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i dialog med berörda nämnder inrätta en struktur för samordning av större evenemang. Som ett led i arbetet med budgetuppdraget fattades beslut om en ny hantering där fritidsnämnden, kulturnämnden och tekniska nämnden ges fullt ansvar att hantera lokala och regionala evenemang (STK-2020-1681). Eventuellt ekonomiskt stöd till externa parter inom ramen för sådana evenemang ska hanteras inom förvaltningarna och beslutas av respektive nämnd. Märkes- och megaevenemang hanteras framöver av respektive nämnd i samverkan med övriga nämnder alternativt av stadskontoret i samverkan med berörda nämnder. I samband med detta fattade kommunstyrelsen också beslut om att stadskontoret inför budget 2022 skulle återkomma med förslag på ramjustering för berörda nämnder för att hantera ett utökat ansvar inom evenemang. Denna förändring innebär att många av de så kallade MINT-ärendena inte längre kommer att hanteras av kommunstyrelsen. Det var framförallt inom ramen för MINT-samarbetet som stadsrevisionen i

sin granskning kunde identifiera förekomsten av att avslag gavs till ansökningar redan på tjänstepersonsnivå. Den förändrade strukturen för hanteringen av ekonomiskt stöd till evenemang bedöms av stadskontoret avhjälpa detta problem, och effekten blir således en bättre efterlevnad av rådande delegationsordning.

Begäran av kvitton/fakturor

I sin granskningsrapport rekommenderade stadsrevisionen kommunstyrelsen att säkerställa att kvitton/fakturor i högre grad skulle begäras för kontroll av vad utbetalda bidrag faktiskt används till. I sitt första yttrande angav kommunstyrelsen att stora delar av de bidrag som utbetalas av kommunstyrelsen ges som rena verksamhetsbidrag där löne- och hyreskostnader utgör de största utgiftsposterna. En ökad kontroll av just kvitton och fakturor bedömdes därför en marginell påverkan på kontrollen.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret bedömer fortsatt att de åtgärder som angivits i tidigare yttrande svarar väl mot de rekommendationer stadsrevisionen framhåller i sin granskningsrapport. Beredningsgruppen är bemannad och arbetet startade vid årsskiftet 2021/2022. Merparten av de tidigare MINT-ärendena hanteras nu direkt av respektive nämnd och arbetet med att revidera kommunstyrelsens principer för bidragsgivning fortgår och är nu en fråga för remiss till övriga berörda nämnder. Delar av det åtgärdsarbete som presenterades i kommunstyrelsens tidigare yttrande till stadsrevisionen har av olika anledningar försenats, varför direkta effekter inte kan utläsas för alla åtgärder ännu. Däremot bedömer stadskontoret att samtliga åtgärder kommer vara implementerade under 2022, och ser därför att kommunstyrelsen under året kommer kunna säkerställa att stödet till externa verksamhetsutövare hanteras enligt gällande regelverk samt att den interna kontrollen av stödet är ändamålsenlig och tillräcklig.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör